

Molgula manhattensis Luddsjöpung

Luddsjöpung har en "hårbeklädd" mantel där det ofta fastnar sandkorn eller fragment av alger eller snäckskal. Sifonerna sitter samlade överst på djuret och är relativt långa.

© Misjel Decler

Svenskt vardagsnamn	Luddsjöpung (detta namn är fastställt av ArtDatabanken) eller luden sjöpung.
... och på andra språk	Norska: havdrue; Danska: lådden søpung; Engelska: common sea grape; Tyska: meertraube; Franska: molgule
Vetenskapliga namn	<i>Molgula manhattensis</i> (De Kay, 1843); familj Molgulidae Synonymer: <i>Ascidea manhattensis</i> De Kay, 1843 <i>Ascidia amphora</i> Agassiz, 1850 <i>Ascidia ampulloides</i> Beneden, 1846 <i>Ascidia manhattensis</i> (De Kay, 1843) <i>Ascidia tubifera</i> Orstedt, 1844 <i>Caesira ampulloides</i> (Beneden, 1846) <i>Caesira manhattensis</i> (De Kay, 1843) <i>Caesira sordida</i> (Stimpson, 1852) <i>Gymnocystis ampulloides</i> (Beneden, 1846) <i>Gymnocystis manhattensis</i> (De Kay, 1843) <i>Molgula ampulloides</i> (Beneden, 1846) <i>Molgula caepiformis</i> Herdman & Sorby, 1882 <i>Molgula dentifera</i> Damas, 1904 <i>Molgula lutkeniana</i> Traustedt, 1893 <i>Molgula sordida</i> Stimpson, 1852
Organismgrupp(er)	Sjöpungar (klass Ascidiacea), ryggsäckdjur (fylum Chordata),

Storlek och utseende	<i>M. manhattensis</i> är en solitär sjöpong (ej kolonibildande). I våra vatten blir den upp till 25 mm i diameter, men den kan bli upp till 40 mm. Manteln är halvgenomskinlig, blågrön-grågrön och ofta mer eller mindre täckt av en tät matta av "hår", vilket ger ett ludet intryck. Om det inte sitter allt för mycket skräp på ytan kan man se de rosa fortplantningsorganen genom manteln. In- och utströmningsöppningar är relativt långa, sitter tätt ihop och är belägna högst upp på djuret. Oftast har sandkorn eller fragment av skal och alger fastnat på den håriga mantelytan. (Campbell, 1977; Køeie och Svedberg, 2001)
Kan förväxlas med	<i>M. socialis</i>
Geografiskt ursprung	<i>Molgula manhattensis</i> anses vara kryptogen, d.v.s. dess ursprung är okänt. Det innebär alltså att man inte kan avgöra om arten är främmande för våra vatten eller ej. Resultat från en genetisk studie visade att arten helt säkert är inhemsk vid nordamerikanska ostkusten, och att den möjligen är det även i den europeiska delen av Atlanten. Man kan dock inte utesluta att den är introducerad i Nordostatlanten.
Första observation i svenska vatten	<i>Molgula manhattensis</i> har betraktats som inhemsk, men misstankar finns att det man ansett vara en rad synonymer i själva verket kan röra sig om distinkta arter. Om så är fallet är den art som finns utbredd längs svenska västkusten inte <i>M. manhattensis</i> utan <i>M. tubifera</i> . (NOBANIS; Hansson, 2009)
Förekomst i svenska havs- och kustområden	Skagerack, Kattegatt, Öresund och sydvästra Östersjön (Campbell, 1977). Gullmarsfjorden 2002 (Petersen och Svane, 2002)
Övrig förekomst utanför ursprungligt utbredningsområde	<i>M. manhattensis</i> finns längs europeiska atlantkusten, från Atlanten till Nordsjön, Skagerack, Kattegat, Öresund och sydvästra Östersjön. Huruvida detta är att betrakta som "utanför det ursprungliga utbredningsområdet" eller ej är inte klarlagt (se Geografiskt ursprung). I en lista över introducerade och kryptogena arter i Nordsjön som uppges vara uppdaterad mars 2006 rapporteras <i>Molgula manhattensis</i> som förekommande i Norge, Tyskland, Nederländerna, Belgien och Storbritannien (Gollasch et al., 2009). Men arten finns rapporterad från Gullmarsfjorden i Sverige 2002 (Petersen och Svane, 2002), som 1978 från Limfjorden i Danmark (Randløv och Riisgård, 1979). Områden där den med säkerhet introducerats är Svarta havet, Medelhavet, Australien, nordamerikanska Stillahavskusten, Japanska havet och Australien.
Referenser till observationer i områden nära svenska farvatten	Limfjorden, Danmark 1978 (Randløv och Riisgård, 1979), europeiska atlantkusten, från Atlanten till sydvästra Östersjön (Campbell, 1977; Køeie och Svedberg, 2001)

Troligt införselsätt	Okänt
Miljö där arten förekommer	<i>M. manhattensis</i> växer på fasta ytor, både naturliga och mänskliga konstruktioner. Man finner den på klippor, bryggor, makrofyter i skyddade vikar och estuarier (flodmynningar). Den gynnas av en hög näringshalt i vattnet och är tålig mot stora variationer i temperatur och salthalt. Oftast lever den på grunt vatten, men den har observerats på ner till ca 90 meters djup. Arten är tvåkönad och har yttre befruktning, d.v.s. ägg och spermier släpps ut i vattnet. Larverna lever i pelagialen några dagar innan de fäster till en hård yta.
Ekologiska effekter	Okända
Andra effekter	Okända
<p>Läs mer</p> <ul style="list-style-type: none"> • Haydar D. 2010. What is natural? The scale and consequences of marine bioinvasions in the North Atlantic Ocean. Groningen: University of Groningen. 184 p. <p>Mer om bilden</p> <ul style="list-style-type: none"> • © Misjel Decler Licensed under a Creative Commons Attribution-Noncommercial-Share Alike 3.0 License 	
<p>Referenser till artbeskrivning</p> <ul style="list-style-type: none"> • Campbell A.C. 1977. Växter och djur i Europas kustvatten. Bonniers. 320 p. • Køie M. & Svedberg U. 2001. Havets djur. Prisma. Stockholm. 240 p. <p>Referenser till fyndplatser</p> <ul style="list-style-type: none"> • Campbell A.C. 1977. Växter och djur i Europas kustvatten. Bonniers. 320 pp. • Gollasch S., Haydar D., Minchin D., Wolff W.J. & Reise K. 2009. Chapter 29. Introduced aquatic species of the North Sea coasts and adjacent brackish waters. In: Rilov G. & Crooks J.A., editors. Biological Invasions in Marine Ecosystems. Berlin Heidelberg: Springer-Verlag. p. 507-528. • Hansson H.G. 2009. Marina syd-skandinaviska "evertebrater" - ett naturhistoriskt urval. Sven Lovén centrum för marina vetenskaper, Tjärnö. 351 p. • Køie M. & Svedberg U. 2001. Havets djur. Prisma. Stockholm. 240 p. • NOBANIS. (The European Network on Invasive Alien Species), <i>Molgula manhattensis</i> (de Kay, 1843) – sea grape (a sea squirt). (2011-09-16). • Petersen J.K. & Svane I. 2002. Filtration rate in seven Scandinavian 	

ascidians; implications of the morphology of the gill sac. *Marine Biology* 140:397-402.

- Randløv A. & Riisgård H.U. 1979. Efficiency of particle retention and filtration rate in four species of ascidians. *Marine Ecology Progress Series* 1:55-59.

- Detta faktablad om luden sjöpfung skapades den 22 maj 2012 av N-research.